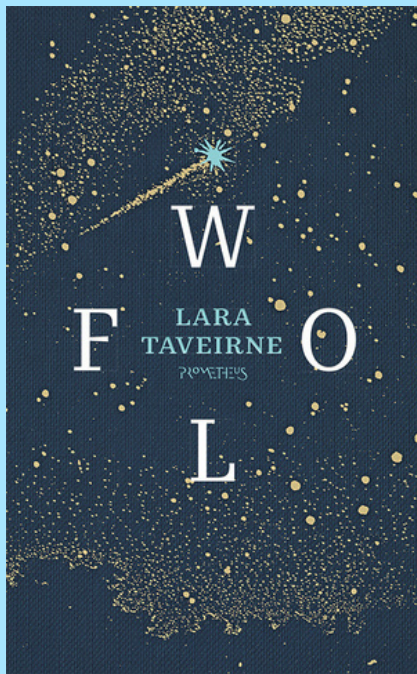

‘Wolf’ van Lara Taveirne

Lesvoorbereidingen van leerkrachten in het kader van de Boon voor Onderwijs 2026. Ze gebruikten die voorbereidingen om in hun lessen te werken rond ‘Wolf’ van Lara Taveirne (longlist de Boon 2026).

Leerkracht: Maren Plaghki van Regina Pacis in Hove
Richting: 5 doorstroomfinaliteit (Humane Wetenschappen)

Les 1: gelaagdheid van de tekst tonen en eigen beleving met de leerlingen delen

1. Samenlezen tot p. 12

Leerkracht leest de eerste keer, de tweede keer eventueel iemand anders (15 minuten)

Focus op wat je voelt en noteer eventueel vragen als je die hebt. Welke aspecten van de tekst spreken je aan? Identificeer je je met een bepaald personage? Heb je al gelijkaardige ervaringen meegemaakt? Brengt de tekst een bepaalde emotionele reactie teweegbreng? Spreekt de uitdrukkingsvorm of stijl je aan? Leg uit waarom wel of niet.

Opdrachten:

- Welke zin uit dit fragment vind je het mooist?
- Als je iemand moet overtuigen om dit boek te lezen, wat zou je dan op basis van wat we net lezen vertellen? Kort antwoorden, maximaal 3 zinnen. Daarna in overleg gaan met elkaar en dan klassikaal.

2. Uitleg Werther-effect

Introductie van het boek ‘Die Leiden des jungen Werthers’ van Goethe en de impact die dat boek bij verschijning had.

Oproep bij de leerlingen om op tijd te zeggen als het te zwaar wordt. Op de laatste pagina van het boek wordt bewust verwezen naar de zelfmoordlijn. Dus ook goed dat we dit samen lezen.

3. Vergelijking The Waste Land & Bright Eyes

Seizoenen zijn de ups en downs van de natuur en de natuur wordt in teksten vaak gebruikt als een spiegel voor emoties.

We bespreken als voorbeeld twee andere teksten:

- The Waste Land - T.S. Eliot (bron: The Poetry Foundation)
- Bright Eyes - Land Locked Blues (bron: YouTube)

Beide werken tonen hoe beelden van lente, water en horizon normaal hoopvol zijn, maar in tijden van crisis juist pijn en beperking symboliseren.

4. Conclusie

Zo moet je dus naar de gelaagdheid van de tekst kijken als je hem leest. Probeer mooie zinnen en quotes te onderlijnen of op te schrijven met de juiste pagina bij. Leg linken met waar het je aan doet denken. Zoek tekstfragmenten en liedjes op het internet op. Probeer het te begrijpen. En je kan niet fout zijn: het is jouw interpretatie, jouw gevoel en gedacht.

Volgende les: opnieuw samenlezen. Tegen dan zeker tot p. 71 al zelf gelezen hebben.

Les 2 en 3: openboektest, samenlezen en opdracht recensies/artikels uit pers lezen, samenvatten en bespreken

1. Openboektest deel 1 (tot p. 70)

Leerlingen zien meteen de antwoorden na het afleggen van de test.

2. Samenlezen p. 70-76

Leerkracht en leerlingen bespreken gevoelens, associaties, en leeservaring tot nu toe.

- Welke gevoelens komen er bij het lezen naar boven? Wat voel je? Hoe ervaar je het boek?
- Wat verandert er plots in het boek? We beginnen vanaf nu mee te lezen in het dagboek van Wolf. Hoe voelt dat?
- Kijk eens naar de eerste zin van het dagboekfragment: “Dit is dan wat men noemt: Het begin van het einde. Vandaag ga ik weg. Vandaag zal ik verdwenen zijn.” Dat is ook de titel van dit hoofdstuk.
- Kijk eens naar de eerste zin van het dagboekfragment: “Dit is dan wat men noemt: Het begin van het einde. Vandaag ga ik weg. Vandaag zal ik verdwenen zijn.” Dat is ook de titel van dit hoofdstuk.

- Vergelijk dat met de eerste zin van het boek met als titel ‘Weg’: “Je trok de deur van je studentenkamer dicht, gooide de sleutel over je schouder, kocht met je laatste geld een ticket naar het noorden en weg was je.”
- Als je naar die twee fragmenten en titels kijkt, wat voel je dan? ‘Weg’ is hoe de familie het voelt, hoe ze achterblijven – hun verhaal. ‘Het begin van het einde’ is hoe Wolf aan zijn einde begint. We voelen hier dus een perspectiefwissel. We gaan mee in zijn hoofd lezen. Dit is een kantelpunt in het boek.
- Dit zijn geen valse herinneringen meer, die nu komen. Dit is het relaas van Wolf zelf. Hoewel ook hij de waarheid boetseert. En op p. 56 in het hoofdstuk ‘Het land van Moleskine’ - zo noemt de schrijfster het dagboek van Wolf. Ze ervaart het als een plek, waar ze eigenlijk niet snel meer naar terug wil keren, waar je met gevaar voor je eigen leven door moet. Maar als ze een boek wil schrijven moet ze het herlezen. Nu blijkt dat ze het origineel kwijt is en dus de digitale variant, door haar vader ingetypt moet opvragen en dan lezen. Verder in het boek lees je ook dat dit de vader de waarheid her en der lichtjes aanpast en verbloemt. Je bent dus nooit zeker of een verhaal waargebeurd is of niet. Het genre van dit boek heet dus niet voor niets autobiografische fictie.
- Ga nog eens naar p. 70 naar het citaat van ‘On the Road’: “I was suprised ... with possibility.”

3. Bespreking artikels

We lezen eerst samen een artikel over ‘Wolf’ in de lage landen en bespreken enkele termen (die de leerkracht onderlijnd heeft), bijvoorbeeld rond de thema’s uit het boek. Het artikel belicht hoe Taveirne als schrijver worstelt met de neiging om de rauwe werkelijkheid van haar verlies om te vormen tot een literair verhaal. Naast dit persoonlijke relaas wordt haar oeuvre geanalyseerd, waarbij thema's als rouw en egodocumenten een rode draad vormen in haar werk. Uiteindelijk biedt de tekst een indringend portret van een familie die achterblijft met schuldgevoel en onbeantwoorde vragen over een vrijwillig gekozen einde.

We bespreken ook de verwijzingen naar andere boeken en muziek in de roman en lezen er artikels over:

- ‘On the Road’ van Jack Kerouac (bron: Historiek.net)
- ‘Brommer op zee’ van J.M.A. Biesheuvel (bron: Neerlandistiek.nl)
- ‘Bohemian Rhapsody’ van Queen (bron: Wikipedia)

4. Opdracht lezen, samenvatten en bespreken van artikels

Vijf artikels worden in groepjes van twee leerlingen gelezen. Bedoeling is dat de leerlingen het zo goed mogelijk samenvatten en de inhoud met de rest van de klas delen. Dat is materiaal voor de les erna, het maken van een podcast.

- Deel 1: lezen en samenvatten
 - Lees eerst individueel het artikel en accentueer al belangrijke/opvallende elementen.
 - Bespreek met je groepspartner wat je gelezen hebt en wat je erover wilt vertellen in je samenvatting voor de klas.
 - Probeer binnen de 3 minuten te blijven met de samenvatting.
 - De samenvatting bevat drie onderdelen: 1) de essentie van de tekst, 2) meningen van de journalist of Lara en 3) je eigen mening of een aanvulling of iets wat je uit het artikel geleerd hebt.
 - Deel 2: spreekoefening
-

Leerkracht: Katrien Frederix van Hasp-O Centrum in Sint-Truiden
Richting: 6 doorstroomfinaliteit (Moderne Talen-Wetenschappen)
Doel: analyse van de roman en reflectie op de thema's

Les

Samenlezen tot p. 15 in het midden: je was nog maar net gevonden of ik was je alweer kwijt (cliffhanger).

Leerlingen lezen zelfstandig verder en leerkracht polst naar hun leeservaring. Uitleg van de opdrachten bij het boek. Opdrachten in duo om elkaars visie te verrijken.

Opdracht

In 'Wolf' kijkt Lara Taveirne terug op haar kinderjaren in een warm nest, de woelige maanden van Wolfs vermissing en de nog woeligere jaren na zijn dood. Op die manier maakt ze haar eigen reis, een zwerftocht van rouw, niet op zoek naar verklaringen, wel naar stipjes licht in de duisternis. (bron: achterflap)

Trek alvast jullie leesschoenen aan, want ook jullie staan op het punt een tocht te maken doorheen dit boek. Let tijdens de lectuur alvast op de volgende elementen.

1. Analyse

- Eigenlijk zijn er meerdere versies van Wolfs dagboek. Hoezo? Leg uit.
- In dit boek laat Lara Taveirne zich leiden door literatuur/kunst en er zijn geregeld verwijzingen naar andere werken terug te vinden. Hoe noemt men die techniek ook alweer? Leg telkens de link uit met:

Groep 1

- Jack Kerouac: 'On the road'. (Zoek ook even op waarover dit boek gaat): leg de link met deze roman goed uit + welk citaat van dit boek (dat ook in deze roman terug te vinden is) vinden jullie het mooist? Leg goed uit.
- Jeanette Winterson: 'Waarom gelukkig zijn als je normaal kunt zijn'.
- Het dagboek van Anne Frank

Groep 2

- Jack Kerouac: 'On the road'. (Zoek ook even op waarover dit boek gaat): leg de link met deze roman goed uit + welk citaat van dit boek (dat ook in deze roman terug te vinden is) vinden jullie het mooist? Leg goed uit.
- het verhaal van Roodkapje
- Jon Krakauer: 'Into the wild'

Groep 3

- Jack Kerouac: 'On the road'. (Zoek ook even op waarover dit boek gaat): leg de link met deze roman goed uit + welk citaat van dit boek (dat ook in deze roman terug te vinden is) vinden jullie het mooist? Leg goed uit.
- Anton Tsjechov: 'De dame met het hondje'
- J.M. A. Biesheuvel: 'Brommer op zee'

Groep 4

- Jack Kerouac: 'On the road'. (Zoek ook even op waarover dit boek gaat): leg de link met deze roman goed uit + welk citaat van dit boek (dat ook in deze roman terug te vinden is) vinden jullie het mooist? Leg goed uit.
- het verhaal van Icarus
- het sprookje van Vrouw Holle

Groep 5

- Jack Kerouac: 'On the road'. (Zoek ook even op waarover dit boek gaat): leg de link met deze roman goed uit + welk citaat van dit boek (dat ook in deze roman terug te vinden is) vinden jullie het mooist? Leg goed uit.
- J.D. Salinger: 'The Catcher in the Rye'
- een gedicht van Bernlef
- Charlotte Mutsaers: 'Rachels Rokje'

- Zijn er ook verwijzingen naar eigen werk? Leg goed uit.
- Er duiken er ook bepaalde beelden op. Leg grondig uit hoe en waar ze aan bod komen.

Groep 1

- een goochelaar
- de viking

Groep 4

- het land van Moleskine
- een brug

Groep 2

- het land van Moleskine
- het mannetje van Google Maps

Groep 5

- de goochelaar
- een bloemenzee

Groep 3

- de zwarte zak
- kerstversiering

2. Reflectie

- Welk hoofdstuk heeft op jou het meeste indruk gemaakt en waarom?
 - Op het einde besluit Taveirne de reis van haar broer over te doen. Haar ouders gingen haar al voor. Zou je dat ook doen? En zou je dat ook alleen doen?
 - Wat vind je van het einde van de roman? Had je dat anders verwacht? Leg uit.
 - Op Spotify vind je een playlist bij de roman. Welk nummer zou je daar nog aan toevoegen? Leg ook de link met de roman.
 - Ken je zelf mensen in je omgeving die net als Wolf een einde aan hun leven gemaakt hebben? Kun je hen ergens begrijpen?
-

Leerkracht: Angelique Hoogstoel van het Heilig Hartinstituut in Leuven
Richting: 6 arbeidsmarktfinaliteit (Haar- en Schoonheidsverzorging)
Doel: kennismaking met de auteur en de eerste hoofdstukken

Opwarmer in de klas

De eerste week na de kerstvakantie liet ik in de lessen godsdienst een fragment horen van Lara Taveirne's kerstessay over Maria Dolorosa - schoonheid en verdriet. Dat was een ideale reminder voor de leerlingen aan Lara Taveirne en 'Wolf'.

Kick-off in de bib

De tweede week gingen we naar bibliotheek Tweebronnen in Leuven voor een sessie Samenlezen met bibliotheekmedewerker Lieve Claes.

De leerlingen verkenden eerst de bib met een foto-opdracht en gingen vervolgens aan de slag met 'Wolf'.

Toen ze de boeken in ontvangst namen, waren ze zichtbaar onder de indruk dat ze een 'persoonlijk' exemplaar kregen. Cadeautjestijd lag immers nog maar net achter ons. Het boek werd voorzichtig aangenomen, bekeken, gekoesterd ... Een nonchalante leraar vergat echter het prijskaartje van de achterflap te verwijderen, waardoor her en der ook verbazing ontstond over de prijs.

We lazen samen tot p.24.

- De bespreking was bijzonder mooi en open. Er kwamen heel wat spontane vragen en opmerkingen. De hele groep was enthousiast om bepaalde zaken dieper te onderzoeken.
- Sommige leerlingen hadden vrij snel een Wolf voor ogen (uiterlijke kenmerken, karakter ...).
- Details werden besproken: welke kleur zou de broek van Lara gehad hebben toen ze bij de begrafenisondernemer stond?
- Treffend vond ik het stuk waar Lara Taveirne beschrijft hoe ze in de make-upstoel voor een fotoshoot begint te huilen. Dat leidde naar een mooi gesprek over het toekomstig beroep van de leerlingen en de therapeutische functie daarvan (bij momenten). Het leek wel of de leerlingen op die manier een 'rol' voor zichzelf ontdekten in het verhaal.
- De leerlingen gaan ook een aantal details verder onderzoeken: een van de leerlingen heeft een vader die vrijwilliger bij de brandweer is én de vraag werd gesteld hoe de dood intreedt door/bij koude.

- Andere onduidelijkheden worden ook onderzocht, bijvoorbeeld waarom we soms witte en zwarte lijkzakken zien. Best wel een beetje luguber, maar ik had zulke ‘praktische’ vragen wel verwacht van deze groep. Misschien vragen die anderen niet durven stellen.
- Tegelijk gingen we in ons geheugen ook op zoek naar het kinderdeuntje ‘In het bos’.
- De leerlingen waren absoluut vragende partij om nog een sessie Samenlezen te doen met Lieve (en die komt er wellicht ook voor het einde van het verhaal).
- Een waargebeurd verhaal maakt de ‘leesgoesting’ voor hen groter en er wordt nu al reikhalzend uitgekeken naar het bezoek van Lara!

Leesplanning in groep

Volgende week lezen we een stukje verder in de klas en maken we samen een leesplanning. We keren nog eens terug naar de bib voor een sessie Samenlezen.

Vervolglessen: fotoverslag Samenlezen, interview personage, cursiefje en Booktok, graphic novel, Moleskine

1. Fotoverslag Samenlezen

Je maakt een fotoverslag van het bezoek aan de bibliotheek.

Criteria

- Wees creatief en zorg voor een verzorgde lay-out.
- Kies voor foto's die een activiteit tonen en/of een verhaal vertellen.
- Speel met licht en gebruik verschillende composities/afstanden.
- Zorg dat je foto's goed de sfeer en beleving weergeven.
- Je plaatst minimum drie foto's in het verslag.
 - Foto 1: buitenfoto
 - Foto 2: sfeerbeeld bibliotheek
 - Foto 3: sfeerbeeld workshop
- Bij foto 3 (sfeerbeeld workshop) plaats je een ervaringsverslag. Je verslag is minimum 250 woorden lang en je beschrijft op een levendige manier hoe je de workshop ervaren hebt. Je bespreekt in je verslag ook de gekozen foto van tijdens de workshop.

2. Interview met een personage uit het boek

Je kruipt in de rol van een interviewer *** en stelt vragen aan het gekozen personage. Het interview moet inhoudelijk sterk zijn, literair onderbouwd en aangepast aan een duidelijk doelpubliek.

De voorbereiding

1. Kies een personage uit het boek (Wolf, Lara Taveirne, vrienden, kotgenoten, ouders, begrafenisondernemer ...)
2. Bepaal het doelpubliek: voor wie is het interview bestemd (jongeren, mensen die het boek (niet) gelezen hebben, anti-lezers ...) Je taalgebruik, vraagstelling en toon moet hieraan aangepast worden. Denk ook na over de stijl waarin je het interview wilt (literair, hip, kort ...)
3. Wie wordt de interviewer***? Wees creatief en absurdistisch ... (een superheld, je idool ...)

De vragen

Noteer nu alle vragen die je aan je personage wilt stellen.

- Stel minimaal 10 vragen.
- Gebruik correct Nederlands.
- Bedenk een originele titel die past bij het interview.

Een AI gegenereerd interview

- Maak een goede prompt voor AI.
- Controleer of je prompt alle info bevat:
 - context van de opdracht
 - achtergrondinformatie bij het boek
 - het doelpubliek van het interview
 - de lay-out: vraag/antwoord waarbij duidelijk je eigen vragen gebruikt worden
 - een leuk extraatje
- Laat AI antwoorden formuleren op de vragen die je opgesteld hebt (zonder AI)
- Controleer alles goed:
 - Heb je een originele en zelfgekozen titel?
 - Alles nagelezen? Gebruik alleen woorden die je zelf kent en gebruikt. Pas aan waar nodig.
 - Zijn je vragen origineel en duidelijk?

3. Cursiefje & Booktok

We gaan op bezoek in ... boekhandel Boekarest in Leuven.

We lezen enkele fragmenten uit 'Cadeautje voor mezelf' van boekhandelaar Maartje Swillen en schrijven ons eigen cursiefje uit het salon.

Na het bezoek maken we een VLOG/Booktok.

4. Graphic novel

Als eindopdracht genereren we ons eigen beeldverhaal/graphic novel van het boek. Je maakt een graphic novel of beeldverhaal van het boek met behulp van NotebookLM.

Om een goed resultaat te krijgen, moet je het programma voldoende en duidelijke informatie geven.

NotebookLM kan alleen goed werken als jij goed voorbereid bent.

STAP 1: VOORBEREIDING (verplicht)

Maak eerst een worddocument. Dat document heb je nodig om up te laden als bronmateriaal in Notebook LM

Korte samenvatting van het boek

- 10 tot 15 zinnen doorlopende tekst
- In je eigen woorden
- Beantwoord deze vragen:
 - Wie is de hoofdpersoon?
 - Wat is het probleem of conflict?
 - Wat verandert er in het verhaal?
 - Hoe loopt het af?

 Schrijf alsof je het verhaal uitlegt aan iemand die het boek niet gelezen heeft.

Belangrijkste scènes voor het beeldverhaal

Kies 5 tot 8 belangrijke scènes.

Voor elke scène schrijf je in het worddocument de volgende informatie neer in enkele zinnen:

- Wat gebeurt er?
- Welke personages zijn erbij?
- Waar speelt het zich af?
- Welke emotie of sfeer is belangrijk?

 Voorbeeldscène: Wolf staat alleen in zijn kamer. Het is avond. Hij voelt zich boos en onbegrepen. De sfeer is donker en gespannen.

Thema en boodschap van het verhaal

Noteer duidelijk:

- Het thema van het verhaal (bv. eenzaamheid, identiteit, anders zijn, opgroeien...)
- De boodschap die de schrijver wil meegeven
- Welke gevoelens het verhaal oproept

 Dit helpt NotebookLM om de juiste sfeer en stijl te kiezen.

Visuele stijl van het beeldverhaal

Beschrijf hoe jouw beeldverhaal eruit moet zien:

- Donker of licht?
- Realistisch of stripachtig?
- Kleurgebruik (fel, sober, zwart-wit, contrasten...)
- Hoe zien de personages eruit? (haar, uiterlijk, expressie)

STAP 2: WERKEN MET NOTEBOOK LM

1. Open NotebookLM
2. Upload of plak je volledige voorbereidende tekst
3. Geef een duidelijke opdracht (prompt)

✦ Voorbeeldprompt: Gebruik de bovenstaande informatie om een graphic novel te maken van het boek Wolf. Maak een beeldverhaal met 6 scènes. Beschrijf per scène: Wat we zien, de sfeer en emotie, suggesties voor kleur en stijl.
De stijl moet passen bij het thema: [jouw thema].

STAP 3: CONTROLEREN EN VERBETEREN

Lees het resultaat kritisch:

- Klopt het verhaal?
- Zijn de emoties duidelijk?
- Past de stijl bij het thema?
- ✓ Wat moet je indienen?
- Je voorbereidend document
- Het gegenereerde beeldverhaal (link)

5. Moleskine

De eerste zin...

Fikry El Azzouzi legt het belang van de beginzin uit (bron: YouTube, EDUbox VRT)

Tijdens onze leessessies in de klas noteren we de mooiste zinnen en die bewaren we in een zwart Moleskineschriftje. Na afloop van het verhaal bekijken we hierop terug tijdens een klasgesprek.

Wat trekt de lezer in het verhaal: verwachtingen, spanningen, korte, lange zinnen...

Welke zinnen spreken je (persoonlijk) aan?

Welke zinnen betoveren je (taalkundig)?

Hoe wordt rouw en verdriet verteld?

Leerkracht: Frederik Bosmans van Xaveriuscollege in Borgerhout
Richting: 6 doorstroomfinaliteit (mix Economie-Moderne Talen, Latijn-Moderne Talen, Moderne Talen)
Doel: introductie literaire prijzen, auteur & boek, en leesopdrachten

1. Starter

- Welke literaire prijzen ken je zoal? En ken je ook enkele laureaten?
- Wat is de meerwaarde van een literaire prijs? Zou je sneller een boek vastpakken dat een prijs gewonnen heeft?
- Neem een kijkje op <https://www.iedereenleest.be/literaire-prijzen> en ga in het aanbod op zoek naar antwoorden op 3 van deze vragen. Maak zelf je selectie.
 - Wie won in 2023 de Vlaamse prijs voor het beste kinder- en jeugdboek?
 - Welke vrouwelijke auteurs stonden op de shortlist van de Boon Literatuurprijs 2024?
 - Welke auteur en welk boek won in 2018 een belangrijke prijs voor debutanten?
 - Welke prijzen worden uitgereikt voor het ganse oeuvre van een auteur?
 - Welke prijzen worden zoal uitgereikt door online lezerscommunity's?
 - Welke prijzen zijn specifiek gericht op het doorbreken van de mannelijke hegemonie van literatuurlijstjes en -prijzen?

2. Zin en onzin van literaire prijzen

Lees het onderstaande artikel uit De Standaard en maak lezend deze opdrachten. Lees voor je begint de korte extra uitleg bij enkele begrippen.

Opdrachten

- De titel van de tekst is een vraag. Beantwoord deze vraag in je eigen woorden.
- Wat is volgens Reynebeau het grote verschil tussen een literatuurprijs en een Nobelprijs voor pakweg wetenschap?
- Enkele woorden staan onderlijnd in de tekst. Geef een synoniem van deze woorden.

Extra uitleg

- Salman Rushdie: Brits-Indiase schrijver bekend om 'De Duivelsverzen', dat controversie opriep in de islamitische wereld, resulterend in een fatwa tegen hem in 1989.
- Annie Ernaux: Franse schrijfster, Nobelprijswinnares Literatuur (2022), bekend om autobiografische werken die sociale klasse, vrouwelijkheid en herinnering verkennen.

- MeToo-schandaal op de Nobelprijzen: In 2018 schokte een seksueel wangedragsschandaal rond Jean-Claude Arnault, met banden met de Zweedse Academie, leidend tot uitstel van de Literatuurprijs.
- Académie Française: Prestigieuze Franse instelling opgericht in 1635, bewaakt de Franse taal en literatuur, bestaande uit 40 'onsterfelijken'.
- Winston Churchill: Britse staatsman, premier tijdens de Tweede Wereldoorlog, bekend om zijn inspirerende leiderschap en retoriek; won ook de Nobelprijs Literatuur (1953).
- Moeder Teresa: Katholieke non en missionaris, stichtte de Missionarissen van Naastenliefde, won de Nobelprijs voor de Vrede (1979) voor haar hulp aan de armen.
- Bob Dylan: Amerikaanse zanger en songwriter, Nobelprijswinnaar Literatuur (2016), geprezen om zijn poëtische teksten en invloed op de muziekgeschiedenis.

Artikel

Waarom de Nobelprijzen er toch nog toe doen

Marc Reynebeau

De Standaard - 8 oktober 2022

Het bericht zwol al even aan: als Salman Rushdie dit jaar de Nobelprijs voor Literatuur niet wint, kan dat prijzencircus maar beter worden opgedoekt. Dat is de uitloper van de aanslag in augustus die Rushdie ernstig verwondde. Diens oeuvre is de prijs ongetwijfeld waard, al lang. Maar als daar nu spoed bij komt en de prijs dient als schouderklopje voor een dappere schrijver, is dat allicht te veel eer voor religieuze fanatici. En wat heeft Annie Ernaux daaraan?

Is zo'n prijs nog wel van deze tijd? Ja, toch in de mate dat ook de Zweedse Academie die over de literaire Nobelprijs gaat een MeToo-schandaal beleefde. Maar scepsis is ook gepast. Deze prijzenpot is een oud, statig instituut, geboren met de erfzonde van de oorlogswinst, met koningen, medailles, pitteleers en trompetgeschal in het decor. Het baadt nog in de antieke illusie dat zijn prijzen erkenning geven aan haast buitenaardse prestaties in wetenschap, literatuur en pacifisme. In diezelfde olympische geest meten de leden van de Académie Française zich zelfs nog de aura van de onsterfelijkheid aan.

Dat dit instituut er, naast pomp and circumstance, veel geld tegenaan gooit en zijn prijzen begin oktober in de loop van een kleine week druppelsgewijs bekendmaakt, geeft ze veel publiciteit. Ze zijn breaking news waard, voorafgegaan door speculatie, weddenschappen en zelfs statistische prognoses.

“De Nobelprijzen zijn ‘slechts’ een spiegel van hun tijd, ook in hun vergissingen. Net daarom blijven ze ertoe doen.”

Die zijn waard wat ze waard zijn – doorgaans niet veel dus – maar hebben het voordeel dat ze publieke debatjes uitlokken over brede ontwikkelingen in literatuur en wetenschap. Waarna de uiteindelijke keuze een zeldzame aanleiding is om daarover in de media te berichten. Het circus levert spektakel en dat trekt mensen aan. De prijs vraagt aandacht voor wat anders verborgen blijft in stoffige bibliotheken of hermetische laboratoria. Klikchemie, neanderthaler-DNA, kijk eens aan, een mens leert wat bij.

In de exacte wetenschappen versterkt de Nobelprijs de wetenschappelijke consensus en het debat dat die consensus voedt, al speelt dat zich af in voor leken onleesbare, hooggespecialiseerde vakbladen. Die praktijk kan in tijden van toenemende irrationaliteit en ‘alternatieve’ feiten dat steuntje best gebruiken. Van die beslotenheid (en vraag om vertrouwen) is veel minder sprake bij de meer subjectieve prijzen voor literatuur en voor de vrede. Wie een beetje attent de krant leest, kan zich daar zelf een mening over vormen. En bij pakweg de prijs voor literatuur voor Winston Churchill (1953) of die voor de vrede voor Moeder Teresa (1979) is scepsis goed denkbaar. Maar ook dat houdt het debat levendig.

De prijs voor economie is een geval apart. Economie is niet echt een wetenschap, maar eerder becijferde politiek. De prijs heeft slechts een officieuze status en kwam er pas vele decennia na de ‘echte’ prijzen, in 1969. Het zijn ook geen academici die erover beslissen, maar bankiers, de Zweedse centrale bank. In hun boek ‘The Nobel factor’ (2016) brachten de historici Avner Offer en Gabriel Söderberg de politieke intentie ervan aan het licht: via het prestige van de Nobelprijzen een vermeende academische legitimiteit geven aan de markteconomie, een politiek denken dat in het lang hogelijk sociaaldemocratische Zweden maar niet wilde glanzen.

Anders dan wat ze pretenderen, stouwen de Nobelprijzen niet een Olympus vol met het summum van de geaccumuleerde menselijke wijsheid. Ze zijn integendeel ‘slechts’ een spiegel van hun tijd, ook in hun vergissingen. Net daarom blijven ze ertoe doen, als het archief van stapstenen in het denken over wetenschap, kunst en samenleving, die niet op z’n Nobels sacraal zijn, maar kunnen dienen als permanent te re-evalueren ankerpunten.

Al helpt die geveinsde verhevenheid van de Nobelprijzen wel. In 2016 wilde de Zweedse Academie toch jeugdig, postmodern en bijdetijds zijn en gaf ze haar prijs aan Bob Dylan. Maar zie, onlangs bleken zelfs twee jonge, slimme vrouwen in het tv-quizje Blokken niet eens te weten wie Dylan is.

De prijzen voor literatuur en vrede zullen altijd tot discussie leiden. Is dat niet de intentie, het is toch de goede zin ervan. Heldere, onwrikbare criteria ontbreken, wat elke keuze niet willekeurig maar wel geëngageerd maakt. De selecte Nobelclubs tonen hoe ze omgaan met de urgenties en de diversiteit in hun tijd. Dan aangeven dat witte, Engelstalige mannen niet het monopolie hebben op literaire kwaliteit kan alleen maar verrijkende inzichten opleveren.

3. Introductie 'Wolf' van Lara Taveirne

Ben je benieuwd naar wie Lara Taveirne is?

- Bekijk dan dit ultrakorte fragment: <https://www.youtube.com/watch?v=PcIgI3C6j2s>
- Of dit filmpje van 'Winteruur': <https://www.vrt.be/vrtmax/az/winteruur/10/winteruur-sl0a8/>

4. Leesafspraken en timing

- Je leest het boek best in één ruk, zonder te veel onderbrekingen.
- Je leest de opgelegde pagina's per week tegen de laatste les van de week. Elke week is er een kort controlemoment. Breng zeker ook je boek mee naar de les.
- Dit zijn de verschillende delen:
 - Deel 1 t.e.m. p. 55
 - Deel 2 t.e.m. p. 110
 - Deel 3 t.e.m. p. 169
 - Deel 4 t.e.m. p. 236

5. Opdrachten

Opdracht 1

Lees het openingshoofdstuk van 'Wolf'. Markeer daarbij belangrijke passages, opvallende zinssneden, treffende passages. Lees dus op een actieve, onderzoekende manier waarbij je dingen annoteert en markeert.

Deze vragen kunnen jou helpen tijdens de lectuur:

- Wat vind je pakkend of herkenbaar?
- Welke zinnen zijn mooi verwoord?
- Welke dingen begrijp je minder goed.

Opdracht 2

Je duidde tijdens de lectuur passende en pakkende fragmenten aan. Buig je nu over de flappen die op de grote tafels in het lokaal liggen*. Lever een bijdrage op elk van de papieren flappen door deze aan te vullen met je eigen ideeën. Schrijf langere stukjes en vermijd korte oppervlakkigheden. Plaats je naam tussen haakjes. Lees ondertussen ook de bijdragen van jouw klasgenoten. Je mag ook ordelijk becommentariëren of aanvullen.

* Instructies voor leerkrachten in verband met de flappen vind je in een aparte pdf.

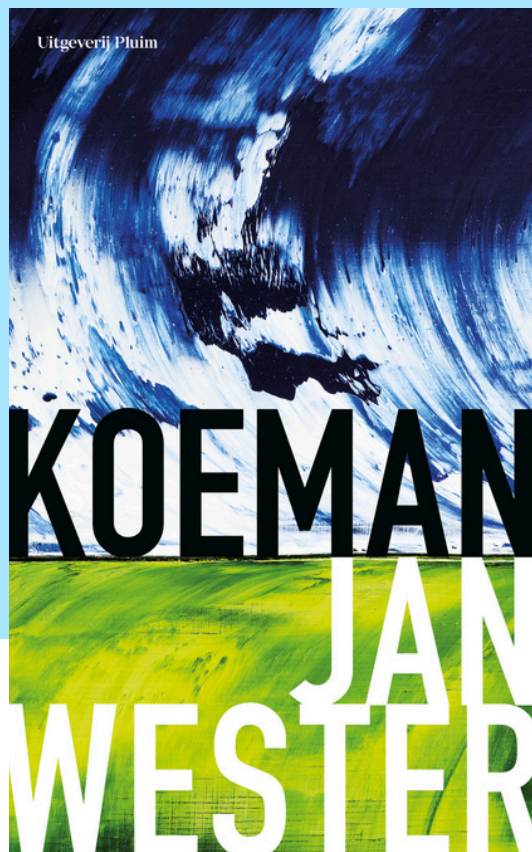
Opdracht 3

Beluister op <https://onderwijs.hetarchief.be/item/ff3kx57z78> het fragment waarin Lara Taveirne vertelt over haar boek.

Opdracht 4

Je krijgt vooraf een leesfocus mee, een aandachtspunt waar jij jouw lectuur mee aanvat. Tijdens de lectuur hou je ook notities bij, op een los blad, in de marge, met post-its ... zodat je concrete passages en citaten kan koppelen aan jouw leesfocus.

- Focus 1 - schrijven, schrijverschap, de noodzaak van literatuur
- Focus 2 - familierelaties en vriendschapsbanden
- Focus 3 - intertekstuele en culturele referenties
- Focus 4 - herinnering vs. feit en fictie

‘Koeman’

Jan Wester

Uitgeverij Pluim

Verschijningsdatum: 25-08-2025

ISBN 9789493420229

256 pagina's

Longlist de Boon Literatuurprijs '26

NUR 301 - Literaire roman, novelle

Thema:

- FB - Fictie: literair en algemeen niet-genregebonden (Hoofdthema)

Omschrijving

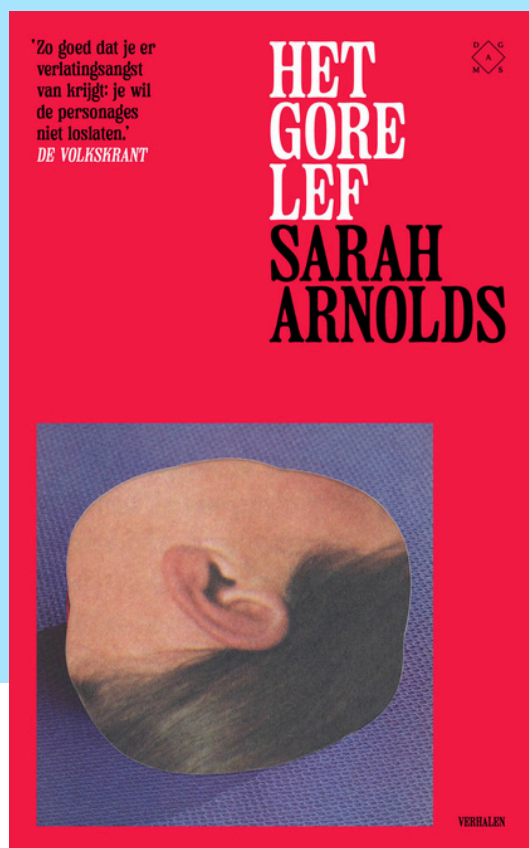
Voor Jaap Koeman zijn alle dagen hetzelfde. Het ritme van de koeien bepaalt, alleen het contract met Campina doet ertoe. Tot Anne verschijnt en vader zegt dat er een kind moet komen om de toekomst van de boerderij veilig te stellen. Jaap knikt, zwijgend als altijd. Voor Anne biedt het moederschap de kans om te ontsnappen aan de klauwen van de god van honger. In deze duizelingwekkende hervertelling van een klassieke mythe broeit een vervreemdend verhaal over een kind dat nooit had mogen bestaan.

Jan Wester (1995) is schrijver en beeldhouwer. Hij studeerde filosofie aan de UvA en Beeld en Taal aan de Gerrit Rietveld Academie, nam daarna deel aan het Slow Writing Lab van het Nederlands Letterenfonds en maakte deel uit van de Parijsresidentie van deBuren. Zijn beeldend werk was te zien op LekArt 2021 en OBJECT Rotterdam. ‘Koeman’ is zijn debuut.

Uitgeverij Pluim

KOEMAN JAN WESTER

‘Het gore lef’

Sarah Arnolds

Das Mag

Verschijningsdatum: 08-08-2025

ISBN 9789493399556

Longlist Boekenbon Literatuurprijs ‘25

Longlist de Boon Literatuurprijs ‘26

NUR 303 - Verhalenbundels

Thema:

- FB - Fictie: literair en algemeen niet-genregebonden (Hoofdthema)

Omschrijving

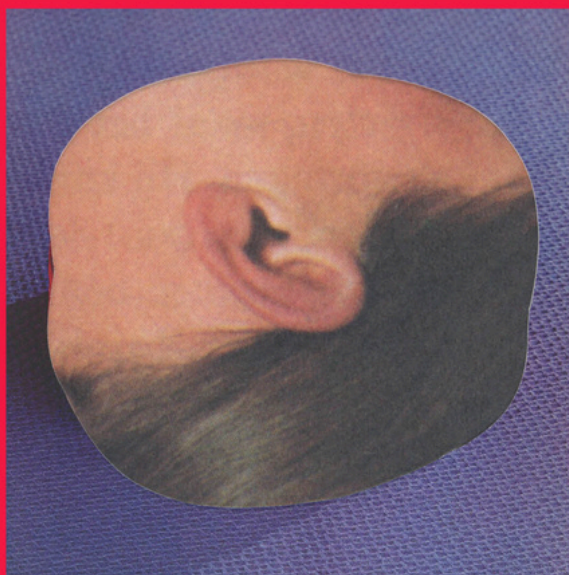
In de verhalen in ‘Het gore lef’ wordt volop gelogen. Want een leugen is een geweldige manier om te ontsnappen aan de waarheid – die vaak te pijnlijk is, of te saai. En het is zo makkelijk. Iedereen kan het. Je liegt tegen je vrienden, je masseur, je ouders, je kinderen, je partner of tegen jezelf. Moeilijker is het om ermee op te houden.

“De verhalen van Sarah Arnolds zijn geweldig goed. Schrijnend én mild, laconiek en tegelijk vol mysterie. Ze trekken kalm maar doelgericht je hoofd binnen, om daar voorlopig niet meer weg te gaan. Niet te geloven dat dit een debuut is; elk verhaal treft doel.” – Rob van Essen

Sarah Arnolds (1992) studeerde af aan de Gerrit Rietveld Academie. Ze schreef filmscenario's en publiceerde verhalen in De Gids, Extra Extra Magazine en MacGuffin. ‘Het gore lef’ is haar debuut.

'Zo goed dat je er
verlatingsangst
van krijgt: je wil
de personages
niet loslaten.'
DE VOLKSKRANT

HET GORE LEF SARAH ARNOLDS

VERHALEN

In de verhalen in *Het gore lef* wordt volop gelogen. Want een leugen is een geweldige manier om te ontsnappen aan de waarheid – die vaak te pijnlijk is, of te saai. En het is zo makkelijk. Iedereen kan het. Je liegt tegen je vrienden, je masseur, je ouders, je kinderen, je partner of tegen jezelf. Moeilijker is het om ermee op te houden.

'De beste Nederlandse literaire
fictie die ik in tijden las.'
FALUN ELLIE KOOS

'Niet te geloven dat *Het gore lef*
een debuut is; elk verhaal treft
doel.' **ROB VAN ESSEN**

'Arnolds' verhalenbundel doet
denken aan Jeffrey Eugenides
en Lana Del Rey.'
★★★★, **KNACK**

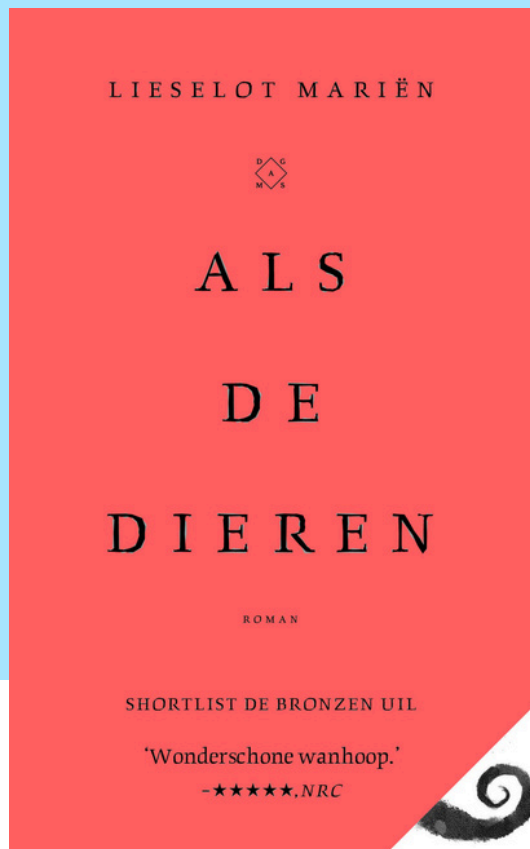
'Lees dit boek op een plek
waar je hardop kunt lachen.'
**PASSA PORTA BOOKSHOP,
DE STANDAARD**

'Wat een debuut. Lang leve het
korte verhaal!'
ANNELIES VERBEKE

'Ontzettend grappig, à la
Fleabag.' **TATJANA ALMULI,
TUSSEN DERTIG EN DOODGAAN**

'Zó goed geschreven.'
**LIDEWIJDE PARIS,
RADIO 1 NIEUWSWEEKEND**

‘Als de dieren’ Lieselot Mariën Das Mag

Verschijningsdatum: 17-04-2025

ISBN 9789493320833

308 pagina's

Shortlist De Bronzen Uil '25

Longlist de Boon Literatuurprijs '26

NUR 301 - Literaire roman, novelle

Thema:

- FB - Fictie: literair en algemeen niet-genregebonden (Hoofdthema)

Trefwoorden:
postnatale depressies,
moeders, geboorte, dieren

Omschrijving

In het twijfeldonker van onze kamer werd ik belaagd door gedachten zwart als kraaien, die hun rollende keelklanken in mijn schedel krasten en zwermend hun vleugels om mijn oren wiekten. Ze vlogen zo rakelings langs me heen dat ik de wind door hun veren hoorde suizen, als een scheur in het weefsel van de werkelijkheid.

‘Als de dieren’ is een poëtische zoektocht naar taal en betekenis, voor een ervaring die zich tegen beide verzet.

Lieselot Mariën studeerde af in filosofie en rechten. Ze werkte achtereenvolgens in het theater, in de keuken en als advocaat. Tegenwoordig maakt ze audiodrama en -documentaires.

LIESELOT MARIËN

ALS DE DIEREN

ROMAN

SHORTLIST DE BRONZEN UIL

'Wonderschone wanhoop.'

-★★★★★, *NRC*

'Een indruk-
wekkend debuut.'

-★★★★★, *KNACK*

'Een fonkelend
taalkunstwerk.'

-*DE TIJD*

'Een confronterend,
noodzakelijk en
wondermooi boek.'

-★★★★, *HUMO*

'Een indringend,
talig, meedogenloos
en moedig werk.'

-*DE REACTOR*

'Een formidabele
prestatie.'

-★★★★,
DE STANDAARD

'Een hypnotiserende,
duistere trip.'

-ANNELEEN VAN
OFFEL, *DE MORGEN*

DAS MAG UITGEVERS
DASMAG.NL

‘Het geschenk’ Gaea Schoeters Querido

Verschijningsdatum: 04-06-2025

ISBN 9789025318604

128 pagina's

Longlist Boekenbon Literatuurprijs '25

Longlist de Boon Literatuurprijs '26

NUR 301 - Literaire roman, novelle

Thema:

- FB - Fictie: literair en algemeen niet-genregebonden (Hoofdthema)

Omschrijving

Plots wemelt het in Berlijn van de olifanten. Algauw wordt duidelijk dat de dieren niet uit de dierentuin komen, maar een geschenk van de president van Botswana zijn. 20.000 olifanten heeft hij de Duitsers cadeau gedaan, als ‘dank’ voor de verscherpte wetgeving met betrekking tot de invoer van jachttrofeeën. “Jullie Europeanen willen ons vertellen hoe we moeten leven. Misschien moeten jullie zelf maar eens proberen hoe het is om met megafauna samen te leven.”

De bondskanselier zit met de handen in het haar: hij moet deze crisis snel en daadkrachtig aanpakken. Want straks zijn er verkiezingen en zijn politieke tegenstanders ruiken bloed ...

Gaea Schoeters (1976) schrijft romans, theaterteksten en libretto's. Ze debuteerde met het reisboek ‘Meisjes, moslims en motoren’ (Querido Fosfor, 2018) over een motorreis van zeven maanden door Iran, Centraal Azië en het Arabisch schiereiland. Daarna volgden de romans ‘Diggers’ (Manteau, 2011), ‘De kunst van het vallen’ (De Bezige Bij, 2014), ‘Zonder Titel #1’ (Querido, 2018) en het non-fictie boek ‘Het Einde’ (Polis, 2020) waarvoor ze samen met collega Katrien Steyaert auteurs interviewde over de dood.

Haar roman 'Trofee' (Querido, 2020) werd genomineerd voor diverse prijzen en won de Sabam Prijs voor literatuur.

Gaea houdt van alle vormen van schrijven en co-creatie; al haar werk bevindt zich op het snijvlak van vormexperiment en sociaal engagement. Daarnaast is ze een veelgevraagd columnist en essayist, en curator van de Dead Ladies Show (Passaporta), een café chantant dat vergeten vrouwen weer voor het voetlicht plaatst.

“Speels, inventief en uitdagend. Het geschenk is uitgekookte politieke satire à la ‘De hoofdstad’ van Robert Menasse, maar dan nog beter.” – Tom Lanoye

‘Dagen als vreemde symptomen’

Leonieke Baerwaldt Querido

Verschijningsdatum: 26-09-2024

ISBN 9789021468631

232 pagina's

Winnaar BNG Nieuwe Literatuurprijs '24

Longlist Libris Literatuurprijs '25

Longlist de Boon Literatuurprijs '26

**Dagen als
vreemde
symptomen**

**Leonieke
Baerwaldt**

ROMAN QUERIDO

Trefwoorden:

moeder-dochterrelatie,
schijn en werkelijkheid,
kinderen met een handicap,
eenzaamheid

NUR 301 - Literaire roman, novelle

Thema:

- FB - Fictie: literair en algemeen niet-genregebonden (Hoofdthema)

Omschrijving

Sisyphus doolt door de hel met een lege rolstoel en weet niet precies wat ze daar te zoeken heeft, behalve dat ze haar dochter, die meervoudig beperkt is, moet ophalen uit het dagcentrum. Een missie die telkens mislukt, waarna ze teleurgesteld terugkeert naar de aftandse benedenwoning van een zonderling appartementencomplex. Wanneer haar hospita schijnbaar uit het niets een praatje met haar aanknoopt, begint ze zich plotseling dingen te herinneren.

‘Dagen als vreemde symptomen’ is een gevecht tegen de verveling, een zoektocht naar de grenzen van het moederschap, van hoop en radeloosheid, van leven en dood.

The illustration depicts a Möbius strip, a continuous surface with no boundary, rendered in a dark, textured brown color. A staircase is drawn along the strip, appearing to spiral upwards and then downwards as it follows the strip's path, creating a sense of infinite repetition and movement. The overall background of the cover is a mottled, earthy brown.

**Leonieke
Baerwaldt**

ROMAN QUERIDO

**Dagen als
vreemde
symptomen**

Sisyphus doolt door de hel met een lege rolstoel en weet niet precies wat ze daar te zoeken heeft, behalve dat ze haar dochter, die meervoudig beperkt is, moet ophalen uit het dagcentrum. Een missie die telkens mislukt, waarna ze teleurgesteld terugkeert naar de avondse benedenwoning van een zonderling appartementencomplex. Wanneer haar hospita schijnbaar uit het niets een praatje met haar aanknoopt, begint ze zich plotseling dingen te herinneren.

Dagen als vreemde symptomen is een gevecht tegen de verveling, een zoektocht naar de grenzen van het moederschap, van hoop en radeloosheid, van leven en dood.

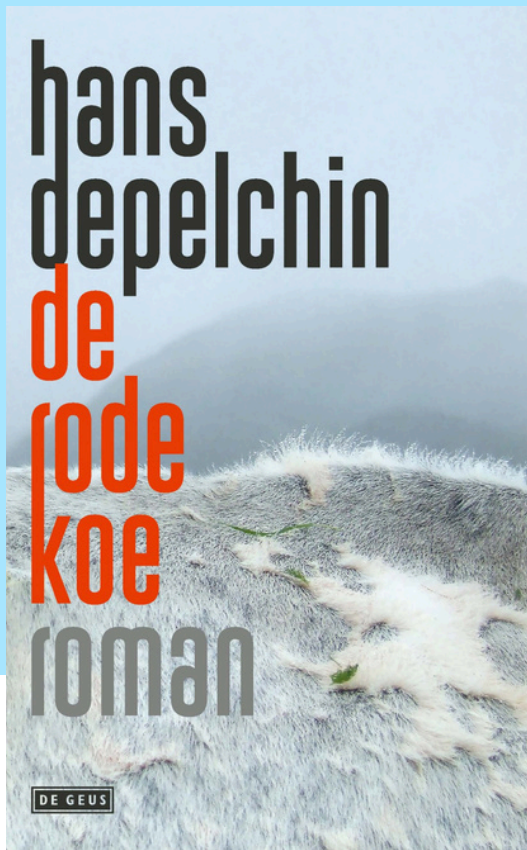
**'Een ingenieus en ongewoon boek,
werkelijk prachtig in zowel taal als opzet.'**

— ROOS VAN RIJSWIJK

ISBN 978 90 214 6863 1

9 789021 468631

‘De rode koe’

Hans Depelchin

De Geus

Verschijningsdatum: 14-03-2025

ISBN 9789044545395

288 pagina's

Longlist de Boon Literatuurprijs '26

Trefwoorden:
radicalisme, extreem-rechts,
verdwijningen, romans,
ideeënliteratuur

NUR 301 - Literaire roman, novelle

Thema's:

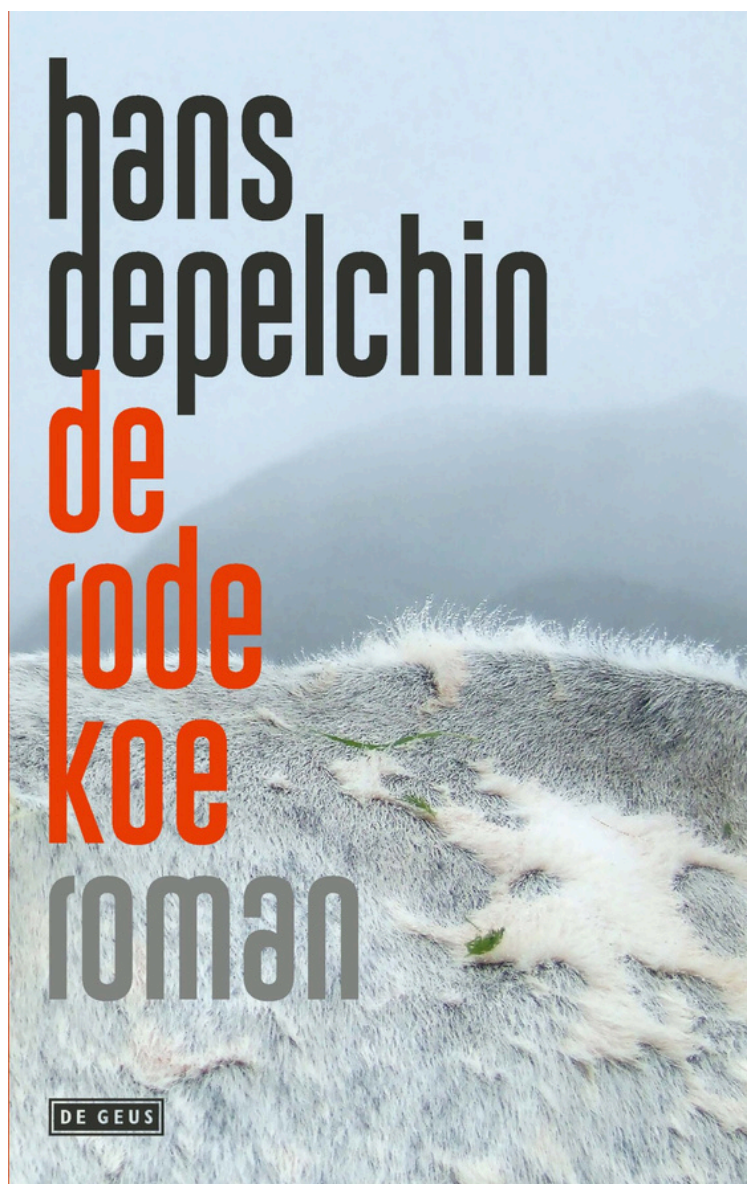
- FB - Fictie: literair en algemeen niet-genregebonden (Hoofdthema)
- FJMS - Tweede Wereldoorlog fictie
- FXD - Verhalend thema: liefde en relaties
- FXS - Verhalend thema: sociale problematiek

Omschrijving

Hoever kan een radicale ideologie een mens drijven?

Nadat hij zijn ouders verliest, groeit Jeremy op bij zijn grootouders in een rendez-vous hotel, waar geen enkele wens onbevredigd blijft. Leden van de politieke en culturele elite behoren tot het vaste cliënteel. De verdwijning van sommigen onder hen betekent de start van een onderzoek, dat verdacht snel wordt afgerond. Diane, een privédetective, kan de zaak niet loslaten en raakt door Jeremy geobsedeerd. Tijdens de turbulente periode die daarop volgt, krijgt radicaal historisch gedachtegoed opnieuw voet aan de grond. Over de landsgrenzen heen worden Jeremy en Diane geconfronteerd met hun eigen verleden en met een wereld die zich generatie na generatie in de staart bijt.

“Een heidens kolkende, vulkanische roman. Een boek als een uitbarsting.” – Atte Jongstra

‘Lumumba’s droom’

Sibo Rugwiza Kanobana

Uitgeverij De Geus

Verschijningsdatum: 12-06-2025

ISBN 9789044549669

152 pagina’s

Longlist de Boon Literatuurprijs ‘26

NUR 320 - Literaire non-fictie algemeen

Thema's:

- DN - Biografie en non-fictieproza (Hoofdthema)
- JP - Politiek en overheid
- 1HFJZ - Democratische Republiek Congo

Omschrijving

Patrice Lumumba, de eerste democratisch verkozen premier van het onafhankelijke Congo, wordt vaak gezien als extremistisch, onverdraagzaam en gevaarlijk. Maar als je zijn speeches, essays en brieven onderzoekt, komt een heel ander beeld naar voren: dat van een bruggenbouwer. Dit boek werpt een nieuw licht op zijn denken. En zijn ideeën blijken ook vandaag nog verrassend relevant.

Sibo Rugwiza Kanobana (1975) is docent aan de Open Universiteit van Nederland en een van de meest inspirerende stemmen in het huidige debat over racisme en kolonialisme. Bij De Geus verschenen eerder Witte orde en de bundel Zwarte bladzijden, die hij heeft samengesteld.

“Laten we alle fouten uit het verleden vergeten en enkel kijken naar de toekomst die ons toelicht.” – Patrice Lumumba

Sibo Rugwiza Kanobana **LUMUMBA'S DROOM**

**Wat zijn gedachtegoed
ons vandaag kan leren**

DE GEUS

**'Laten we alle fouten uit het verleden vergeten en
enkel kijken naar de toekomst die ons toelacht.'**

Patrice Lumumba

Patrice Lumumba, de eerste democratisch verkozen premier van het onafhankelijke Congo, wordt vaak gezien als polariserend, brutaal en gevaarlijk. Maar als je zijn speeches, essays en brieven onderzoekt komt een heel ander beeld naar voren: dat van een bruggenbouwer.

Dit boek werpt een nieuw licht op zijn denken. En zijn ideeën blijken ook vandaag nog verrassend relevant.

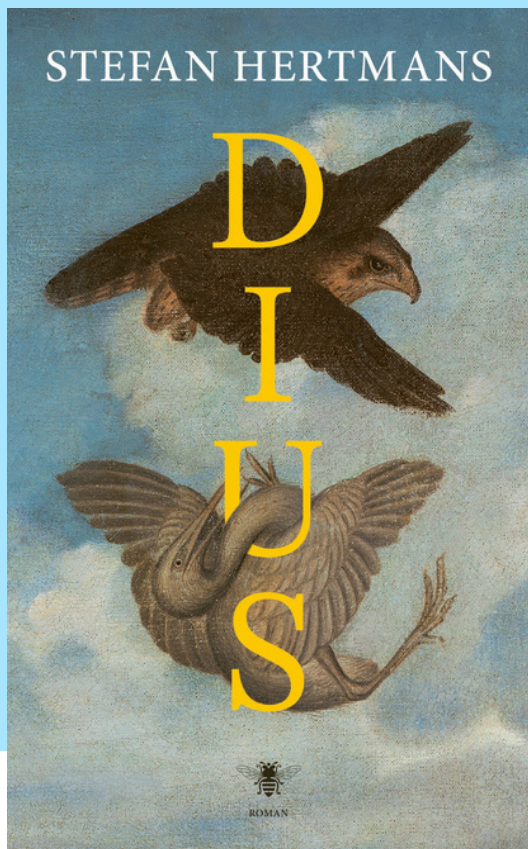

© Jonik Casier

Sibo Rugwiza Kanobana (1975) is universitair docent aan de Open Universiteit van Nederland en een van de meest inspirerende stemmen in het huidige debat over racisme en kolonialisme. Bij De Geus verschenen eerder *Witte orde* en de bundel *Zwarte bladzijden*, die hij heeft samengesteld.

9 789044 549669

Trefwoorden:
vriendschap, rouwproces,
kunstenarskringen, kunst,
schoonheid

‘Dius’

Stefan Hertmans

De Bezige Bij

Verschijningsdatum: 01-10-2024

ISBN 9789403133836

320 pagina's

Longlist Libris Literatuurprijs '25

Longlist de Boon Literatuurprijs '26

NUR 301 - Literaire roman, novelle

Thema:

- FB - Fictie: literair en algemeen niet-genregebonden (Hoofdthema)

Omschrijving

Wanneer student Dius bij zijn docent Anton aanbelt en hem zijn onvoorwaardelijke vriendschap aanbiedt, begint alles in hun beide levens te schuiven. Wat hen bindt, is hun verlangen om in een andere tijd te leven – de ruimte van de polders, de sublieme schilderkunst, de schoonheid die verloren gaat. En die alsnog, weliswaar te laat, een van hen wereldberoemd zal maken, ondanks de zware littekens die het leven hun toebrengt.

Met ‘Dius’ vertelt Stefan Hertmans het onweerstaanbare levensverhaal van een onmodieuze kunstenaarsziel, in de grote traditie van de oude schildersbiografieën.

STEFAN HERTMANS

DIUS

ROMAN

*'Zijn woorden kruipen onder de huid.
Ze spreken het sidderen van gevoelens uit.
Dit is een klein wonder, want alleen
de grote schrijvers kunnen dat.
Hertmans is een van hen.'*

LE MONDE

Wanneer student Dius bij zijn docent Anton aanbelt en hem zijn onvoorwaardelijke vriendschap aanbiedt, begint alles in hun beide levens te schuiven. Wat hen bindt is hun verlangen om in een andere tijd te leven – de ruimte van de polders, de sublieme schilderkunst, de schoonheid die verloren gaat. En dat alsnog, weliswaar te laat, een van hen beroemd zal maken, ondanks de littekens die het leven hun toebrengt. Met *Dius* vertelt Stefan Hertmans het levensverhaal van een eigenzinnige kunstenaarsziel, in een weergaloze roman over vriendschap, liefde en kwetsbaarheid.

debezigebij.nl

‘De mensheid zal nog van mij horen’

Joris van Casteren

De Bezige Bij

Verschijningsdatum: 29-08-2024

ISBN 9789403180915

252 pagina's

Longlist de Boon Literatuurprijs '26

Trefwoorden:
dagboeken, archief,
autobiografisch

NUR 320 - Literaire non-fictie algemeen

Thema:

- DND - Gepubliceerde dagboeken, brieven en memoires (Hoofdthema)

Omschrijving

Bij toeval stuit Joris van Casteren op een merkwaardig archief, gevuld met dagboeken van honderden onbekende mensen. Het blijkt vele stemmen te bevatten van ‘gewone’ Nederlanders die onvoorstelbare dingen meemaken. Het dagboek is voor hen een schuilplaats waarin ze zich terugtrekken en vervreemden van de wereld. Ze hopen op een lezer in de verre toekomst, die hun ongehoorde verhalen verder zal vertellen.

Vijf jaar lang stort Van Casteren zich op de enorme hoeveelheid geschriften. Zo wordt hij meegesleurd in het waanzinnige leven van een mevrouw uit Hoofddorp die overvallen pleegt, en door een homoseksuele storingsmonteur uit Limburg die in spiegelschrift verslag doet van zijn uitpattingen.

‘De mensheid zal nog van mij horen’ is een overweldigende tour de force, waarin Van Casteren met zijn door verwondering en droge humor gekenmerkte schrijfstijl een ander, nog onbekend licht werpt op de jongste geschiedenis van een razendsnel veranderende maatschappij.

De Joris van Casteren mensheid zal nog van mij horen

Stemmen uit het
dagboekarchief

Bij toeval stuit Joris van Casteren op een merkwaardig archief, gevuld met dagboeken van honderden onbekende mensen. Het blijkt vele stemmen te bevatten van 'gewone' Nederlanders die onvoorstelbare dingen meemaken. Het dagboek is voor hen een schuilplaats waarin ze zich terugtrekken en vervreemden van de wereld. Ze hopen op een lezer in de verre toekomst, die hun ongehoorde verhalen verder zal vertellen.

Vijf jaar lang stort Van Casteren zich op de enorme hoeveelheid geschriften. Zo wordt hij meegesleurd in het waanzinnige leven van een mevrouw uit Hoofddorp die overvallen pleegt, en door een homoseksuele storingsmonteur uit Limburg die in spiegel-schrift verslag doet van zijn uitspattingen. Hij maakt kennis met een KLM-purser die in Thailand kunstvoorwerpen steelt, een overspelige vrouw van een VVD-politicus, een kunstenares uit Delden die bij de Jeugdstorm zat, een vrome bouwvakker uit Zwolle die zijn burens begluurt, en talloze anderen.

De mensheid zal nog van mij horen is een overweldigende tour de force, waarin Van Casteren met zijn door verwondering en droge humor gekenmerkte schrijfstijl een ander, nog onbekend licht werpt op de jongste geschiedenis van een razendsnel veranderende maatschappij.

'Wat is de werkelijkheid
zonder de verwondering
van Joris van Casteren?
Een meester in zijn vak.'
Geert Mak

debezigebij.nl

‘Waar ik me voor schaam’

Sheila Sitalsing

De Bezige Bij

Verschijningsdatum: 24-04-2025

ISBN 9789403133867

208 pagina's

Shortlist Boekenbon Literatuurprijs '25

Longlist de Boon Literatuurprijs '26

NUR 320 - Literaire non-fictie algemeen

Thema:

- NHWR7 - Tweede Wereldoorlog (Hoofdthema)

Trefwoorden:

schuld, schaamte, familie,
collaboratie, Nederland,
Tweede Wereldoorlog

Omschrijving

Sheila Sitalsings moeder verzweeg tot haar dood een cruciaal deel van haar familiegeschiedenis voor iedereen die haar nabij stond. Sitalsing bleef achter met duizend-en-één vragen.

De archieven over de rechtsvervolging van zij die van collaboratie verdacht werden in de Tweede Wereldoorlog worden steeds verder ontsloten. In veel families komt daardoor na ruim tachtig jaar een einde aan het hardnekkige zwijgen over familieleden die aan de verkeerde kant van de geschiedenis hebben gestaan.

‘Waar ik me voor schaam’ is een scherpzinnig verslag van een zoektocht naar de werking van intergenerationele schaamte en de totalitaire verleiding. Terwijl de verontrustende echo's van de jaren dertig nu opnieuw klinken, onderzoekt Sitalsing de overeenkomsten met toen.

SHEILA SITALSING

WAAR IK ME VOOR SCHAAM

Over zwijgen
en het doorgeven
van schuld

Sheila Sitalsings moeder verzweeg tot haar dood een cruciaal deel van haar familiegeschiedenis voor iedereen die haar nabij stond. Sitalsing bleef achter met duizenden vragen.

De archieven over de rechtsvervolging van zij die van collaboratie verdacht werden in de Tweede Wereldoorlog worden steeds verder ontsloten. In veel families komt daardoor na ruim tachtig jaar een einde aan het hardnekkige zwijgen over familieleden die aan de verkeerde kant van de geschiedenis hebben gestaan.

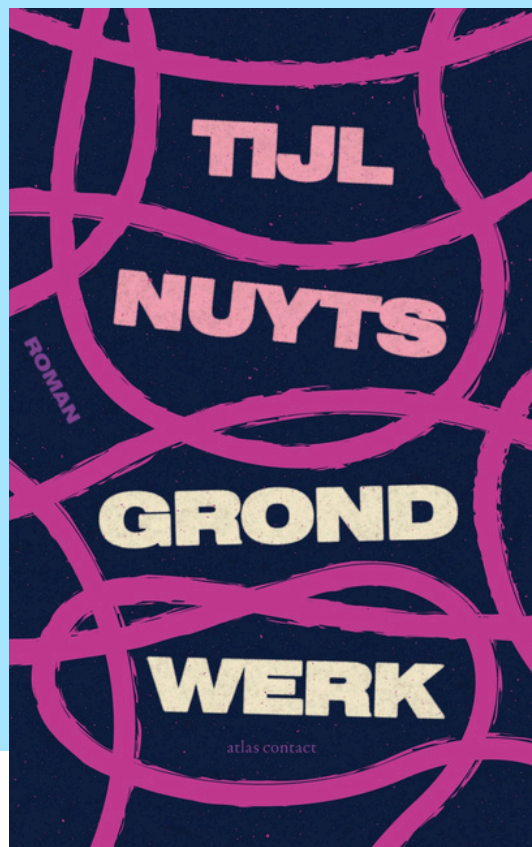
Waar ik me voor schaam is een scherpzinnig verslag van een zoektocht naar de werking van intergenerationele schaamte en de totalitaire verleiding. Terwijl de verontroostende echo's van de jaren dertig nu opnieuw klinken, onderzoekt Sitalsing de overeenkomsten met toen.

Sheila Sitalsing (Paramaribo, 1968) is journalist, schrijver en econoom. Ze schrijft essays en columns over politiek en maatschappij. Ze werd bekroond met de Heldringprijs voor beste columnist van Nederland, en in 2024 ontving ze een eredoctoraat van de Universiteit voor Humanistiek. Ze schreef de politieke biografie *Mark* en bundelde haar columns over coronajaar 2020 in *Dagboek van een krankzinnig jaar*.

debezigebij.nl

‘Grondwerk’

Tijl Nuyts

Atlas Contact

Verschijningsdatum: 10-06-2025

ISBN 9789025475598

288 pagina's

Shortlist Boekenbon Literatuurprijs '25

Longlist de Boon Literatuurprijs '26

NUR 301 - Literaire roman, novelle

Thema's:

- FXE - Verhalend thema: milieukwesties en de natuurlijke wereld (Hoofdthema)
- FBA - Moderne en hedendaagse fictie: literair en algemeen
- FXP - Verhalend thema: politiek / economie

Omschrijving

‘Grondwerk’ onthult een verborgen wereld onder het Vanderlandsplein in Brussel. Verscholen in een gangenstelsel wacht een naakte molrat, op missie vanuit de Hoorn van Afrika, op een briefing. Een mens die zich bij haar hol meldt, wint haar vertrouwen en tekent haar verhaal woord voor woord op. Ondertussen groeien overal in de stad zinkgaten. Er broeit iets in het bestuurlijke hart van Europa. Is er een opstand ophanden?

‘Grondwerk’ is een verhaal over verzet en herstel, over collectieve actie, gedeelde grond en pogingen om de wereld bewoonbaar te maken. Een roman vol complottheorieën en toekomstbeelden, die laat zien dat we niet zonder elkaar kunnen.

Ongekende, verpletterende en originele debuutroman. Animal Farm anno 2025.

TIJL NUYTS GROND WERK

ROMAN

atlas contact

Gronswerk onthult een verborgen wereld onder het Vanderlandsplein in Brussel. Verscholen in een gangenstelsel wacht een naakte molrat, op missie vanuit de Hoorn van Afrika, op een briefing. Een mens die zich bij haar hol meldt, wint haar vertrouwen en tekent haar verhaal woord voor woord op. Ondertussen groeien overal in de stad zinkgaten. Er broeit iets in het bestuurlijke hart van Europa. Is er een opstand ophanden?

Gronswerk is een verhaal over verzet en herstel, over collectieve actie, gedeelde grond en pogingen om de wereld bewoonbaar te maken. Een roman vol complottheorieën en toekomstbeelden, die laat zien dat we niet zonder elkaar kunnen.

Tijl Nuyts (1993) is auteur en dichter. Van hem verschenen *Anagrammen van een blote keizer* (nominatie C. Buddingh'-prijs) en *Vervoersbewijzen* (bekroond met de Herman de Coninckprijs en shortlist De Grote Poëzieprijs). Hij publiceert in verschillende literaire tijdschriften en treedt veelvuldig op.

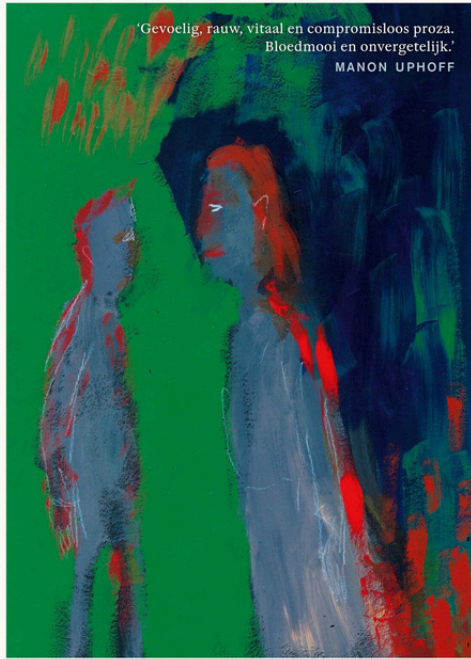

‘Meticuleus uitgegraven en zintuiglijk intelligent, gelaagd en confronterend – een briljant en hoopvol boek.’ – Charlotte Van den Broeck

WWW.ATLASCONTACT.NL

FALUN ELLIE KOOS

roman

ROUWDOUWERS

atlas contact

‘Rouwdouwers’

Falun Ellie Koos

Atlas Contact

Verschijningsdatum: 05-09-2024

ISBN 9789025473570

240 pagina’s

Shortlist Hebban Debuutprijs ‘25

Shortlist De Bronzen Uil ‘25

Shortlist Libris Literatuurprijs ‘25

Longlist Boekenbon Literatuurprijs ‘25

Longlist de Boon Literatuurprijs ‘26

Trefwoorden:

psychologische literatuur,
vaders, disfunctionele
gezinnen, broers en zussen

NUR 301 - Literaire roman, novelle

Thema’s:

- FBA - Moderne en hedendaagse fictie: literair en algemeen (Hoofdthema)
- FS - Fictie over families en het familieleven
- FXL - Verhalend thema: dood, rouw, verlies
- FXS - Verhalend thema: sociale problematiek

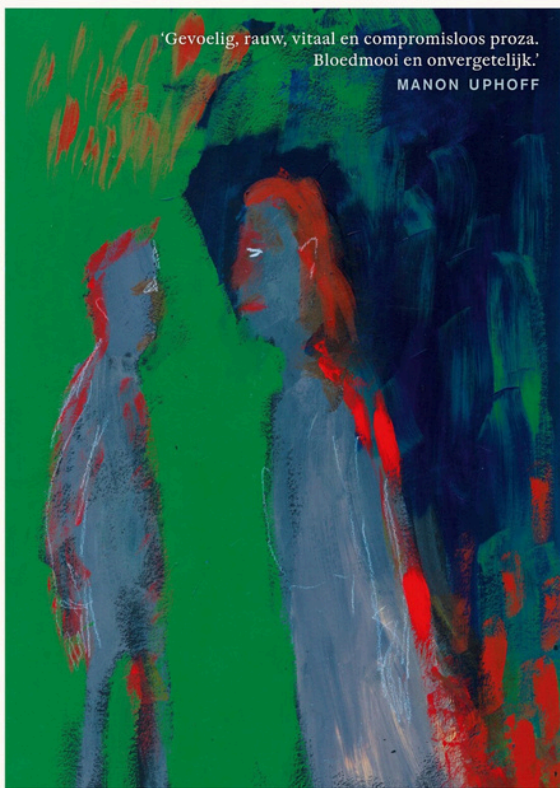
Omschrijving

Ada is samen met haar broer Broos opgegroeid in de stacaravan van hun vader, een verbitterde hovenier die recht wilde schoppen wat door moedervingers krom was geaaid. Hij prentte zijn kinderen in dat de wereld keihard is, en dat ze zich er tegen moeten wapenen. Dit staat diep in Ada's ruggengraat gekerfd, al heeft ze geen contact meer met haar vader en broer. Nu ze haar leven als gedesilluseerd kunststudent de rug toe heeft gekeerd en naar Galicia is vertrokken om hout te hakken met een man waar ze geen taal mee deelt, dringt haar broer zich met elke bijlsag sterker aan haar op: hij is de enige wiens lichaam dezelfde herinneringen draagt, zijn spieren hebben dezelfde reflexen. Toch kennen ze elkaar niet meer.

‘Rouwdouwers’ gaat over zinken of zwemmen, buigen of barsten. Falun Ellie Koos smijt alle pijn en ellende eerst met precisie tegen de muur, om er vervolgens vol liefde en mededogen naar te kijken. Met een uitgebeende stijl en groot psychologisch inzicht toont Koos de ambivalente aard van de mens.

“Gevoelig, rauw, vitaal en compromisloos proza. Bloedmooi en onvergetelijk.”
– Manon Uphoff

FALUN ELLIE KOOS

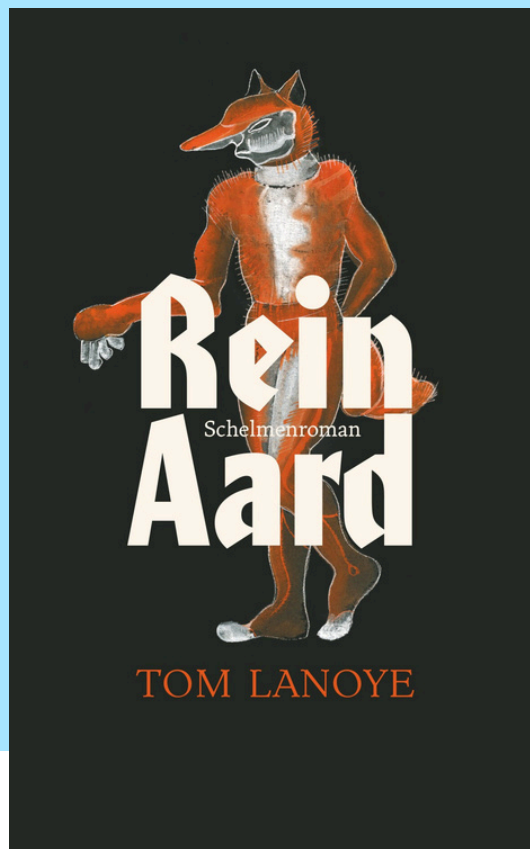

roman

ROUWDOUWERS

atlas contact

‘ReinAard’

Tom Lanoye

Uitgeverij Prometheus

Verschijningsdatum: 01-04-2025

ISBN 9789044653090

328 pagina's

Longlist de Boon Literatuurprijs '26

NUR 320 - Literaire non-fictie algemeen

Thema:

- DN - Biografie en non-fictieproza (Hoofdthema)

Trefwoorden:
dierenverhalen,
middeleeuwen, satiren,
Reinaert

Omschrijving

Tom Lanoye schreef al vele onvergetelijke en radicaal-moderne bewerkingen van klassiekers: Goethe, Shakespeare, Sartre, Euripides ... Nu zoekt hij het dichter bij huis. Al van jongs af is hij gefascineerd door Reynaert de vos, die zijn mededieren genadeloos afstraft omdat ze denken nog leper te zijn dan hij.

Hoewel geschreven in de middeleeuwen geldt Van den vos Reynaerde als de eerste moderne schelmenroman van Europa, een briljant berijmd en subversief dierenepos. Reynaert zelf raakte als cultureel icoon helaas in de loop der eeuwen gecastreed tot schalkse deugniet en brave verkoper van Reynaertbier en -gebak. Lanoye wil met die travestie komaf maken door terug te grijpen op de geest van het origineel. Zijn ReinAard zoekt geen onderkomen in het zoetsappige Disney-universum van Bambi of Nemo, maar heeft meer affiniteit met familiale bendes als de Soprano's of de Peaky Blinders.

De verleiding van macht, status, geld en geweld kent Lanoyes ReinAard maar al te goed, hij geeft er geregeld aan toe en geniet er ook van. Maar op zijn minst is hij eerlijk genoeg om dat niet te ontkennen, zoals zijn schijnheilige mededieren wel doen. Zonder genade belazert en mishandelt hij ze. Maar dat is vooral hun eigen verdiende loon.

Tom Lanoye (1958) is een van onze meest gelezen en gelauwerde auteurs. Hij schreef bestsellers als ‘Sprakeloos’, ‘Ten oorlog’, ‘Het derde huwelijk’ en ‘De draaischijf’. Veel van zijn proza is verfilmd, zijn toneelwerk was te zien op alle grote theaterfestivals van Europa en er werd werk van hem vertaald in meer dan vijftien talen. Als eerste ooit werd hij bekroond met de drie grootste oeuvreprijzen van ons taalgebied: de Gouden Ganzenveer (2007), de Constantijn Huygens-prijs (2013) en de prestigieuze Prijs der Nederlandse Letteren (2024).

Tom Lanoye schreef al vele onvergetelijke en radicaal-moderne bewerkingen van klassiekers: Goethe, Shakespeare, Tsjechov, Euripides... Nu zoekt hij het dichters bij huis. Al van jongs af is hij gefascineerd door Reynaert de vos, die zijn mededieren meedogenloos afstraft omdat ze denken nog leper te zijn dan hij.

Hoewel geschreven in de middeleeuwen geldt Van den vos Reynaerde als de eerste moderne schelmenroman van Europa, een briljant berijmd en subversief dierenepos. Reynaert zelf raakte als cultureel icoon helaas in de loop der eeuwen gecasteerd tot schalkse deugniet en brave verkoper van Reynaertbier en -gebak. Lanoye wil met die travestie komaf maken door terug te grijpen op de geest van het origineel. Zijn

ReinAard

Schelmenroman

ReinAard zoekt geen onderkomen in het zoetsappige Disney-universum van Bambi of Nemo, maar heeft meer affiniteit met familiale bendes als de Soprano's of de Peaky Blinders.

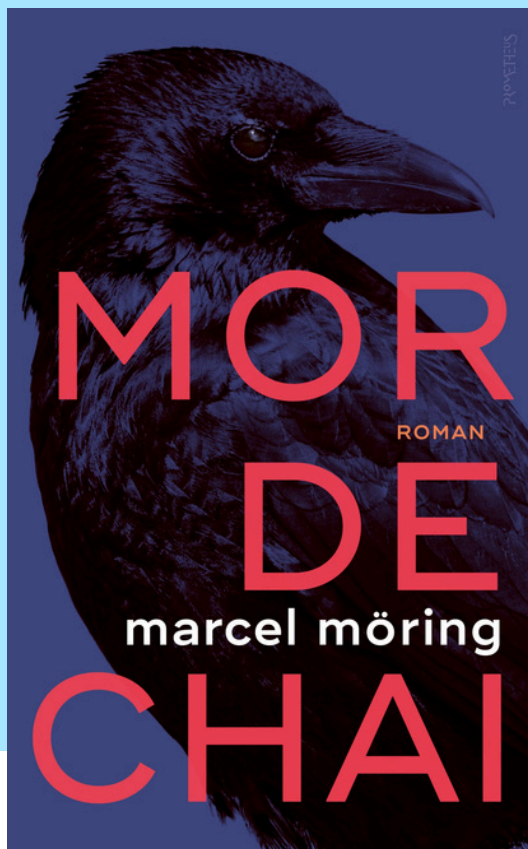

De verleiding van macht, status, geld en geweld kent Lanoyes ReinAard maar al te goed, hij geeft er geregeld aan toe en geniet er ook van. Maar op zijn minst is hij eerlijk genoeg om dat niet te ontkennen, zoals zijn schijnheilige mededieren wel doen. Zonder genade belazert en mishandelt hij ze. Maar dat is vooral hun eigen verdiende loon.

TOM LANOYE (1958) is een van onze veelzijdigste en meest gelezen auteurs. Als eerste werd hij bekroond met de drie grootste oeuvreprijzen van ons taalgebied: de Gouden Ganzenveer (2007), de Constantijn Huygens-prijs (2013) en de Prijs der Nederlandse Letteren (2024).

uitgeverijprometheus.nl

‘Mordechai’

Marcel Möring

Uitgeverij Prometheus

Verschijningsdatum: 07-01-2025

ISBN 9789044657159

512 pagina's

Longlist de Boon Literatuurprijs '26

Trefwoorden:
schrijverschap, vrijheid,
tijdsbeeld, 20ste eeuw,
romans, joden, identiteit

NUR 301 - Literaire roman, novelle

Thema's:

- FB - Fictie: literair en algemeen niet-genregebonden (Hoofdthema)
- FX - Fictie / Literatuur / Strips / Graphic novels: verhalende thema's

Omschrijving

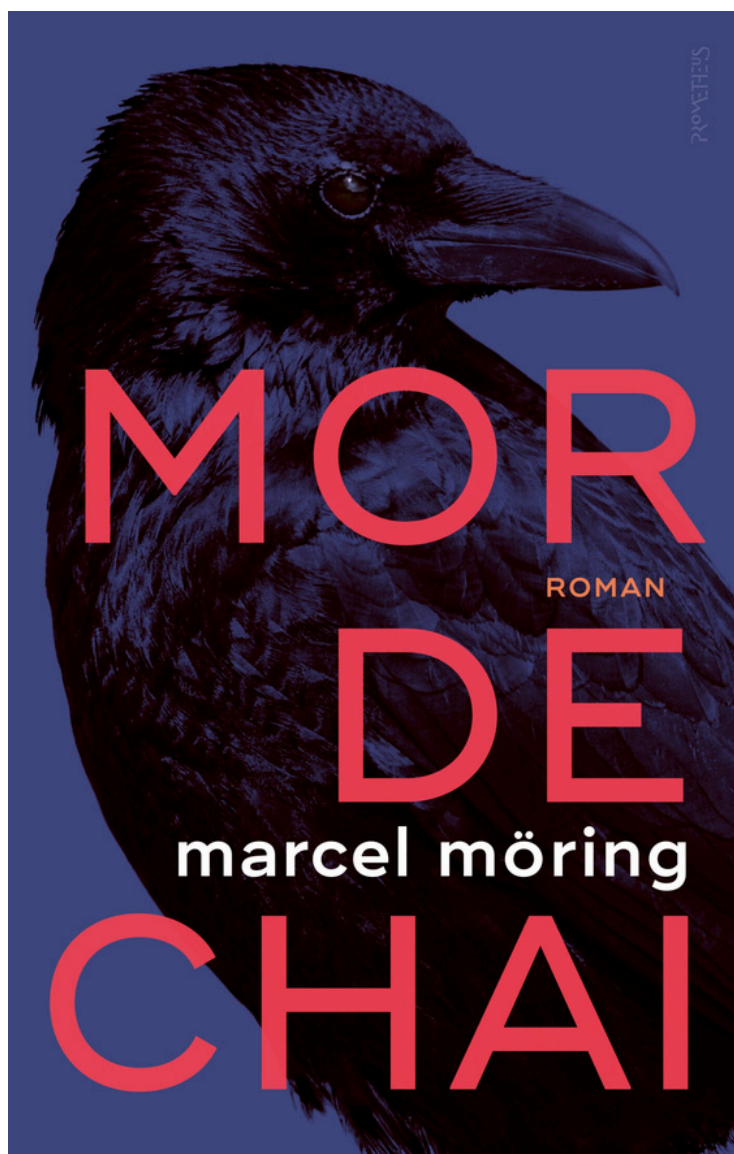
Mordechai Gompertz is de grootste schrijver die Nederland ooit heeft voortgebracht. Zijn vuistdikke romans zijn verfilmd, zijn foto haalde de roddelpagina's van de kranten. Hij is ongrijpbaar en onaantastbaar. Tot op een dag een woord hem in het verkeerde keelgat schiet. Een onbenullig woord. Een woord waarover iemand als hij zich niet druk zou hoeven te maken.

In 'Mordechai' volgt Marcel Möring het tumultueuze leven en werken van een man die nooit ergens bij hoorde en verkoos om 'vrij' te zijn, als de Mordechai uit het Bijbelboek Esther die 'nooit boog of knielde'. De consequenties van die positie doemen op als hij een interviewer buiten westen slaat en hij tegen wil en dank zijn mantel van onafhankelijkheid ontrafelt.

Mordechai is een meeslepend avontuur dat de lezer meevoert in een maalstroom van gebeurtenissen die zich over een periode van meer dan honderd jaar uitstrekken – van Hollywood tot het Oekraïne van de Eerste Wereldoorlog, van Israël tot Australië. ‘Mordechai’ is Marcel Möring op de toppen van zijn kunnen als meesterverteller.

Marcel Möring (Enschede, 1957) debuteerde in 1991 met ‘Mendel’, dat met de Lubberhuizenprijs werd bekroond. Voor ‘Het grote verlangen’ ontving hij de AKO Literatuurprijs en het daaropvolgende ‘In Babylon’ werd bekroond met twee Gouden Uilen. Voor ‘Dis’ ontving hij de F. Bordewijk-prijs. ‘Amen’ werd genomineerd voor de Boekenbon Literatuurprijs. Zijn boeken zijn in achttien landen verschenen. Hij woont en werkt in een dorp in Friesland.

De Volkskrant over ‘Familiewandeling’: “Zijn oeuvre is één groot pleidooi voor de kracht van het vertellen, voor de macht van de verbeelding, het bouwen van ingenieuze literaire constructies.”

Mordechai Gompertz is de grootste schrijver die Nederland ooit heeft voortgebracht. Zijn vuistdikke romans zijn verfilmd, zijn foto haalde de roddelpagina's van de kranten. Hij is ongrijpbaar en onaantastbaar. Tot op een dag een woord hem in het verkeerde keelgat schiet. Een onbenullig woord. Een woord waarover iemand als hij zich niet druk zou hoeven te maken.

In *Mordechai* volgt Marcel Möring het tumultueuze leven en werken van een man die nooit ergens bij hoorde en verkoos om 'vrij' te zijn, als de Mordechai uit het Bijbelboek Esther die 'nooit boog of knielde'. De consequenties van die positie doemen op als hij een interviewer buiten westen slaat en hij tegen wil en dank zijn mantel van onafhankelijkheid ontrafelt.

Mordechai is een meeslepend avontuur dat de lezer meevoert in een maalstroom van gebeurtenissen die zich over een periode van meer dan honderd jaar uitstrekken – van Hollywood tot het Oekraïne van de Eerste Wereldoorlog, van Israël tot Australië. *Mordechai* is Marcel Möring op de toppen van zijn kunnen als meesterverteller.

uitgeverijprometheus.nl

